

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

ENGLESKI APELACIONI SUD

Presuda od 31.X 1972.

Agro Company of Canada Ltd. c/a
Richmond Shipping Ltd.
"The Simonburn"

Arbitražna klauzula - Prekluzija zahtjeva radi nepravovremenog imenovanja arbitra i pokretanja arbitraže počinje teći, prema arbitražnoj klauzuli u Centrocon C/P na više putovanja, nakon svakog pojedinog putovanja u kojem je nastao zahtjev

Tužitelj-naručitelj u brodarskom ugovoru na više putovanja tužio je tuženog-brodara radi utvrđenja da je prekasno tuženi zapodjenuo arbitražni postupak i da je stoga njegov zahtjev prekludiran. Naime u ovom slučaju je brodarski ugovor na više putovanja preuzeo arbitražnu klauzulu iz Centrocon brodarskog ugovora za jedno putovanje. Ta klauzula, pokraj uobičajenih odredaba o izboru arbitara, sadrži i odredbu da se zahtjevi moraju saopćiti pismeno protustranci i imenovati tužiteljski arbitar u roku od tri mjeseca iza izvršenog konačnog iskrcaja. ("Any claim must be made in writing and Claimant's arbitrator appointed within three months of final discharge, and where this provision is not complied with the claim shall be deemed to be waived and absolutely barred.") Ukrcaj kod prvog putovanja započeo je 18.XI 1970, 23.XI je došlo do sjedanja broda na dno, pa je zapovjednik o tome obavijestio naručitelja (čarterera) 24.XI 1970, zatim je nastavio put u Tilbury, a iskrcaj nakon prvog putovanja završen je 23.XII 1970, te je brod pošao u dok. Popravci koje je trebalo izvršiti stajali su 23.000 engl. funti, ali je brod nastavio obavljati ugovorena putovanja koja su konačno završena 1.V 1971. u Montrealu. Obavijest o pokretanju arbitražnog postupka i imenovanju svog arbitra tuženi-brodar uputio je tužitelju-naručitelju 26.IV 1971. Tužitelj smatra da klauzula u konkretnom ugovoru zadržava svoj izvorni smisao iz Centrocon čarter-partije, tj. da se za svako putovanje nanovo otvara rok za arbitražni spor, ako je razlog za to nastupio u toku istoga putovanja, a tuženi-brodar smatra da to nije tako nego da naprotiv rok počinje teći za sve sporove iz ovoga ugovora kad se završi zadnji iskrcaj.

Prvostepeni sudac Mocatta prihvatio je stajalište tužiteljevo, a Apelacioni sud (u vijeću Lord Denning M.R, Megaw L.J. i Sir Gordon Willmer) je potvrdio prvostepenu presudu iz slijedećih bitnih razloga:

Pozivajući se na izreku suca Mocatte u The Himmerland (1965) Lord Denning konstatira da je svrha uglavaka o prekluziji zahtjeva kakav je sadržan u konkretnoj arbitražnoj klauzuli da utvrdi granicu nesigurnostima i troškovima arbitriranja i parničenja, i da olakša pribavljanje dokaza o spornim pitanjima, a dodaje još i treći razlog olakšanja uređenja računa s obzirom na svako pojedino putovanje tako kako ti računi dospijevaju. Te svrhe se ne bi mogle postići drukčije nego tako da se riječima "konačni iskrcaj" ("final discharge") dađe onaj smisao koji im je dao prvostepeni sudac. Tada kada budu nastale odatle nepravde ("undue hardship") moći će sud izići u susret stranci koja je pogodjena prema liberalnim načelima o produženju rokova iz Liberian Shipping Corp. Pegasus v. A.King & Sons Ltd. (1967).

(LLR 1973, str.392)

E.P.

Bilješka.- Ova rješidba Apelacionog suda utvrđuje načela postavljena u "The Himmerland" (1965) (v. ovaj periodik br. 28, str.40 i d.) o svrsi klauzule o arbitraži i u njoj sadržane prekluzije zahtjeva u kratkom roku, pa se sada može uzeti da je ovo stajalište sasvim definitivno za područje engleskog "common law-a", ali vjerojatno i na mnogo širem području. Kako analogne klauzule postoje i u brodarskim ugovorima koje zaključuju jugoslavenski brodari i jugoslavenski naručitelji, mislimo da je potrebno upozoriti na ovo, sada konačno, stajalište engleske judikature, koje će biti svakako mjerodavno barem za londonske arbitraže, ako ne i za mnoge druge.

E.P.

ENGLESKI APELACIONI SUD

Presuda od 28.III 1973.

Rederij Erven H.Groen and Broen c/a
The "England" Owners and Others

Ograničenje brodovlasnikove odgovornosti - Brodovlasnik je dužan osobno se pobrinuti da na brodu budu podzakonski propisi luke London, a ako to ne učini, tereti ga osobna krivnja za posljedice - Zbog toga se ne može pozvati na ograničenje odgovornosti za sudar do kojega je došlo na tom području

Tužiteljjev brod "Alletta" došao je u sudar s tuženičkim brodom "England" na rijeci Temzi kad je, napustivši